

ABONAMENTUL:

PE AN 3 COR. 20 FIL.
 „ 1/2 „ 1 „ 60 „
 „ 1/4 „ — 90 „

ÎN STREINĂTATE:

PE AN 6 FRANCI.
 „ 1/2 „ 3 „
 — 0 —

Numeri singuratici se vând
 în Cluj cu 5 fileri, în alte
 locuri cu 6 fileri.

Răvașul

INSERTIUNILE

se plătesc după mări-
 mea locului ce ocupă;
 fiecare cm. □ costă o-
 dată 10 fil., de 2 ori
 8 fil., de 3 și mai multe
 ori 6 fileri.

ADRESA:

„RĂVAȘUL“

CLUJ, — KOLOZSVÁR
 6. JÓKAJ-UTCA 6.

Redactor resp.: IULIU FLORIAN

Apare în fiecare Sâmbătă

Proprietar-editor: Dr. E. DĂIANU

Internatul de fete — Seminarul teologic — Catedrala — Gimnaziul — Preparandia din Blaj.

Să serbăm cum se cade!

Peste jubileul școalelor din Blaj, care ar fi trebuit serbat cu mare aparat, s'a trecut, cum s'a trecut, în mod oficial. Vor fi avut desigur cei competenți motivele lor, pentru cari au trecut astfel peste aniversarul de 150 ani a celor dintâi școale românești din Ardeal. Presupunem cele mai bune, și deși nu le cunoaștem, trecem înainte. Trebuie însă să recunoaștem că lumea românească nu e deloc mulțămărită de felul cum acest mare eveniment cultural s'a comemorat. În situația, în care ne găsim, resignarea ce s'a manifestat la Blaj a mărit și mai mult disprețul și descurajarea ce ne stăpânește dispoziția publică.

Eată de ce revenim asupra jubileului școalelor dela Blaj. Trebuie se accentuăm, că dacă cercurile noastre oficiale s'au restrins la o serbare modestă religioasă, poate că au făcut-o sub forța împrejurărilor. Cine ne oprește însă pe noi toți, publicul mare românesc, ca să nu serbăm cum putem, în fel și fel de formă, momentul acesta istoric de mare importanță?

Trebuie să spunem, că publicistica română n'a fost mai zeloasă întru celebrarea acestui jubileu, decât cercurile oficiale din Blaj. Afară de »Unirea«, »Luceafărul«, »Gazeta de Duminecă« și »Răvașul« — ziarele doar nici articoli de ocazie nu i-au închinat.

Asta ce va să zică? Doar jubileul acestor școale nu e numai al Blajului, ci al tuturor Românilor. El ar fi trebuit să fie jubileul solemn al culturii românești.

Cea-ce nu s'a făcut înse se mai poate face, măcar în parte. Aniversarea alor 150 de ani nu se leagă de o singură zi, ci cel puțin de un an.

Dacă în cutare zi jubileul nu s'a serbat cum ar fi trebuit, adecă nu s'a pus în adevărată lumină plină însemnătatea istorică culturală a faptului, nu s'a adus tributul de recunoștință tuturor celor, ce se cuvinea, — și nouă tuturor, celor ce stăm înainte și așteptăm, nu ni-s'a dat tot îndemnul și toată încu-

rajarea, ce s'ar fi căzut, — apoi noi credem că toate acestea, s'ar putea împlini, fie și într'o măsură mai mică, și de azi înainte, și în fie-care zi, în fel și fel de chipuri, anume în publicistică și pe cale socială.

Este rolul publicisticii române să celebreze ea acum cea-ce nu s'a celebrat din destul. Este datorința ei să arete datorința noastră — a tuturor Românilor, de a serba, cu inima și cu sufletul, acest mare dat al evoluțiunii sufletului românesc. Și eată cum.

Rostul acestui jubileu era, să ne închinăm inimile la isvorul acela de lumină și deșteptare ce ni-s'a deschis, ca din stâncă, la lovitura cu toiagul cârmuirii a Arhiepiscopului apostolic, Petru Paul Aron. Asta o putem face și în publicistică.

Rostul jubileului mai era, să se arete importanța școalelor în viața unui popor, în viața noastră a Românilor. Asta se poate arăta și de aci înainte și se cade să se vâdească în publicitate, prin cărți, reviste și jurnale. Apelăm la cei competenți să o facă, pentru-ca un an și mai bine sufletul să ni-se umplă de astfel de idei, tocmai acum, când proiectul Berzeviczy ne clătină pe unii, și ne revoltă pe toți.

Apoi încă ceva. Suntem atâția elevi ai școalelor din Blaj, împrăstiați prin toate colțurile pământului românesc. Avem toți impresii, amintiri dela Blaj, dela școalele din Blaj. Poate impresii importante, amintiri frumoase. Veniți cu toții să ni-le culegem, ca pe niște flori, de pe câmpiile vieții noastre sufletești și să le legăm într'o cunună de recunoștință.

Veniți deci, toți elevii școalelor din Blaj și toți iubitorii de cultură, să scormonim arhivele uitate, publice și private, să reinviem viața depusă pe filele prăvuite ale cronicei acestor școale, și să o dăm în vileag. Veniți să scormonim mormintele uitării, și să redăm luminii figurile acelor bărbați, cari au muncit în timpuri grele muncă de apostoli ai culturii, și au fost uitați fără a fi fost cândva cunoscuți cum se cade. Veniți în fine să ne scormonim inimile,

și să ne depunem florile amintirilor din Blaj drept omaj la altarul templelor de cultură, în cari neamul nostru și-a făcut mai întâiu închinăciunea sa luminei și adevărului. Eată un jubileu lung și impunător, care s'ar putea serba cu folos sufletesc, fără a putea fi oprit de cineva.

Apărarea școalelor noastre.

Memorandul Episcopilor români gr.-or.

Am cetit, cu rară plăcere, Memorandul acela demn și barbătesc, pe care Vlădiciei bisericei române gr.-or. »ca reprezentanții bisericei gr.-or. române din Ungaria și Transilvania«, l'au înaintat ministrului de culte și instrucțiune publică, ca protest contra cunoscutului plan de lege, prin care din școalele noastre ar vrea să facă niște unelte de maghiarizare și nimic altceva

Și ar trebui să cetească fiecare român acest Memorand. Nu e lung tare, dar spune foarte mult, pentru-că spune tot. Nu e nici aspru, ba pe unele locuri e din cale afară conștient, dar pe lângă blândețea aceasta evangelică se vedește o hotărîre neclintită și o credință de apostol, care nu-și perde nici odată încrederea în dreptatea cauzei sale.

Într'adevăr impresia ce o lasă cetitorului nepreocupat e înălțătoare, e sărbătorească. E impresia ce ar fi trebuit să se deștepte prin serbarea cum se cuvinea a jubileului celor dintâi școale românești. Laudă și cinste se cuvinea autorilor acestui memorand. Nu știu de-și vor ajunge scopul principal, dar în situația aceasta de confuzie și resignare, ei vor reuși negreșit, a ridica multe inimi abătute și a îndrepta mințile multor rătăciți din mijlocul nostru, cari pierd busola adevăratei orientări. Pentru-că »Memorandul« acesta e un act politic de primul rang. Nu zic că nu s'ar fi putut face și mai înalt și mai puternic — dar între împrejurările decadenței politice de azi e un act de înălțare politică. Nu e o suplică umilită, ca multe altele, nu e o simplă scrisoare birocratică, spre a vedea o nemulțumire, ci e o adevărată analiză critică a unui proiect de lege absurd în sine, și primejdios în urmările absurdității sale. Și mai e în urmă un manifest loial, deschis și hotărît, în care se cuprinde toată hotărîrea Românilor de a rămânea, cea ce sunt, Români, și de a-și apăra, ca și strămoșii lor, limba, mai mult decât viețea. În sfârșit Memorandul Episcopilor români gr.-or. e un cuvânt demn spus la timp potrivit.

Vom resuma pe scurt partea în care analizează și combate rënd pe rënd punctele vițioase ale proiectului, și vom reproduce pe urmă în întregime încheierea, sau partea politică a Memorandului.

»Memorandul« dă espresione acelor »prea serioase temeri, de cari sunt cuprinse inimile noastre« în fața noului proiect.

»În patria noastră — astfel intră Memorandul în meritul chestiunii — sute de ani exclusiv școalele confesionale au propagat cultura, și îndreptățirea lor întru aceasta nici-odată, din partea nimănui nu a fost contestată, ba tocmai din potrivă, în toate timpurile cei mai distinși patrioți s'au nisuit a asigura și prin legi aceste drepturi ale confesiunilor«. Se citează legile, art. XX. din 1848 și IX din 1868, cum și art. 38 și 44 din 1868. Drepturile acestea garantate bisericei prin legi le vatămă noul proiect prin diferite dispozițiuni, cari se enumără și discută pe rënd, în 10 puncte. Cităm singur punctul 5, de model:

5. Proiectul de lege voiește să nimicească acel drept sfânt al bisericei noastre, ca ea însăși în cercul său de competență absolut independent să dispună despre instruirea religioasă a elevilor săi, și voiește cu desevărșire a scoate din vigoare faptul, că biserica noastră este biserică gr.-or. națională română, care astfel este recunoscută prin toate legile statului. Aceasta o făptuesc și-ii

»ECONOMUL«

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚIUNI

Centrală în Cluj Filială în Gherla
(Casa proprie) (Szamosujvár)
Strada Wesselényi Nr. 26. Strada Alsó-Víz Nro. 18.

Intemeiat la anul 1886.

Are Capital social în 2000 acțiuni K 200.000.—
 » Fonduri de rezervă » 145.297.—
 » culturale și de binefacere » 12.422.—
 » Depuneri spre fructificare » 1.335.872.—

Prin aceasta se face cunoscut, că cu începere din 1 Ianuarie 1905 s'a redus etalonul de interese la toate depunerile și anume:

pentru *depuneri stabile și în sume mari* legate de termen de abdicere, precum și pentru *depuneri instituțiilor filantropice și culturale* se solvesc 5°/100, ear

pentru *depuneri curente*, cari se pot ridica ori-când, se solvesc 4¹/₂ interese.

Darea după interesele de depuneri rămâne și pentru mai departe în sarcina institutului.

Adresa: „Economul“ Kolozsvár.

(57) 2—3

Direcțiunea.

In tipografia „Poporul Român“
din Budapestaa apărut cel mai bun, cel mai bogat și cel
mai ieftin cãlindar românesc.CĂLINDARUL
„POPORULUI ROMÂN“

pe 1905.

Acest cãlindar **210 pagini**, format oc-tav; cu **107 ilustrații** foarte frumoase lucrate după cele mai bune icoane; conține peste **40 de articole** esite din peana celor mai buni scriitori tineri români, articoli foarte interesanți instructivi despre **dãri, procese, legea de întruniri și reuniuni, tabele despre calcularea cametelor și statistice** pline de interese pentru ori cine, **descrieri** frumoase și atrãgãtoare și alte multe articole.

Prețul acestui cãlindar e **numai 40 fil.** plus 10 fileri spese de postã. Cei ce comandã mai mult de 15 exemplare primesc 15% rabat, ear spesele de postã le suportã editura.

Recomandãm deci tuturor cetitorilor nostri sã cumpere acest cãlindar, care este unic în felul lui. Comandele se fac cu rambursã sau trimi-tându-se banii înainte la

Administrația »Poporului Român«

Budapesta, VII., Amazon-u. 6—8.

(59) 1—3

499 szãm III.

1904 végreh.

ÁRVERÉSI HIRDETMEŊY

Alulirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kolozsvár vidéki kir. 1900 évi Sp. I. 615/5 számú végzése következtében Dr. Francu Amos ügyvéd által képviselt »Economul« hitel-intézet javára Dávid luon bruzer és neje ellen 334 kor. s jár erejéig 1904. évi július hó 26-án foganatosított kielégítési végrehajtást utján le és felülfoglalt és 700 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarhák és takormány nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a Kolozsvár vidéki kir. járásbíróság 1903-ik év V. 1049/4 sz. végzése folytán 334 kor. tőkekövetelés ennek 1901 évi szeptember hó 1. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 67 kor. 90 fillériben bírólilág már megállapított költségek erejéig Solyomkón adó-sok lakásán leendő eszközésre 1904 évi december hó 15-ik napjának d. e. 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek sükség esetén becsáron alul is elfognak adadni.

Amennyiben az árverező ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1904. évi november hó 17 napján.

Piger János s. k.,
kir. bír. végreh.

O cumpenă de culină gratuit.

Pe prețuri fabulos de ieftine trimit din magazinul meu prea încărcat **mărfurile mele de argint mexican** renumite în toată lumea pentru eselența lor și anume:

- 6 cuțite de masă de argint mexican
- 6 linguri » » » » » »
- 6 furcuțe » » » » » »
- 12 lingurițe de cafea » » » » » »
- 6 cuțite escelente desert » » » » » »
- 6 furcuțe » » » » » »
- 1 lingură mare de supă » » » » » »
- 1 » » » » lapte » » » » » »
- 2 feșnice elegante de salon.

46 bucăți la olaltă costă numai
6 fl. 50 cr.

După ori ce comande pe lângă asta dau ca prezent de răspundere și gratis o cumpenă de culină, care arată bine până la 12¹/₂ chlg. Argintul mexican e un metal de tot alb (și înlăuntru) pentru a cărui durabilitate și escelentă calitate iau răspundere pe 25 ani.

Espediția se face trimițând banii înainte sau cu rambursă din magazinul european casa centrală de marfuri.

Scheffer D. Sándor
 Budapest, VIII. Bezerédi-u. 3.

20—24.

50.000 părechi de păpuci

4 păr. pentru numai fl. 2-80

câtă vreme mai ține marfa se vor vinde pentru acest preț de batjocură din pricina cumpărării unei mari masse de ghete. 1 păr. pentru domni și p. p. dame de piele, brunetă ori neagră, cu șinoare, de prima calitate și cu talpă bine cuită; 1 păr. p. domni și 1 păr. p. dame păpuci de modă, cu »paspoil«, foarte eleganți, fasonul cel mai nou, cup-tușiți bine pentru iarnă, foarte draguți și ușori de purtat. Mărimea după cm. Toate patru păr. numai fl. 2-80. Trimiterea prin rambursă ori anticipând banii, o face:

Esp. de păpucii a lui S. Urbach
Krakau Nr. 154 K.

Schimbul permis, și banii se returnează la dorință, astfel risicul eschis. (45) 2—12

Janovitz Géza

Atelier de croitorie și mare magazin de vestminte gata, pentru bărbați și copii.

Cluj, Wesselényi M. u. 26. (Casa Economului.)

Efectuește ori ce comandă de haine, după măsură, în timp scurt, dacă se cere chiar și în 24 oare. x x x x x

Ține deposit bogat de haine gata mare parte făcute în atelierul său pentru bărbați și băieți, x x x x x

Serviciu prompt.

Croitură elegantă.

Stofe durabile și solid lucrate.

Prețuri moderate.

43 (10—10).

»THE STANDARD«

fundată în anul 1825.

Efectuește

asigurări de viață

pe lângă condițiuni foarte favorabile.

Incaso anual	Avere proprie
Cor.: 32,000.000	Cor.: 260,000.000
Dividende solvite	Despăgubiri de viață
Cor.: 170,000.000	Cor.: 520,000.000

Agentura generală pentru
Transilvania:
Cluj, strada Ferencz-József nr. 17.

Filială pentru Ungaria:
Budapesta, strada Kosuth-Lajos nr. 4.
în palatul Standard. (Casa proprie).

Centrala generală:
Edimburg. (Anglia.)

62